

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาถึง การรับรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพิษณุโลก รายละเอียดและขั้นตอนในการทำวิจัยมีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือ
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

เจ้าหน้าที่จากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิษณุโลก และ ประชาชนในพื้นที่การดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 90 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

เจ้าหน้าที่จากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิษณุโลก และประชาชนในพื้นที่การดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 75 แห่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยใช้องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิษณุโลกเป็นหน่วยการสุ่ม และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด (2545: 43) โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1. จำแนกองค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละอำเภอ ตายรายชื่อขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. สุ่มองค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละอำเภอ โดยใช้วิธีการจับฉลาก
3. เมื่อได้รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วผู้วิจัยจะเลือกผู้ให้ข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนแห่งละ 2 คน โดยให้เป็นเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลละ 2 คน และผู้นำชุมชนตำบลละ 2 คน

2. เครื่องมือ

เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ประกอบไปด้วย แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ ฉบับแรกเป็นแบบสอบถามสำหรับกลุ่มองค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัด พิษณุโลก และฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับกลุ่มประชาชน

2.1 แบบสอบถามสำหรับกลุ่มองค์กรบริหารส่วนประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ประเภทของ องค์การบริหารส่วนตำบล ระดับชั้น จำนวนบุคลากร และแผนยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อม มี ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ข้อมูลการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การบริหารการจัดการ การพัฒนาความรู้ทางวิชาการ และการเปิดโอกาสให้แก่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.2 แบบสอบถามการรับรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงาน ด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และภูมิลำเนา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ รายการ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม的开รับข่าวสารทั่วไป และข่าวสาร การรับรู้การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสิ่งแวดล้อมมีลักษณะ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงาน ด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ ค่า 5 ระดับ

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาและค้นคว้าจากเอกสาร ตำราคู่มือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามและลงมือเขียนโดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้ครอบคลุมเนื้อหาและถูกต้อง
3. จัดทำแบบสอบถาม และนำแบบแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เพื่อ ตรวจสอบความตรง (Validity) เชิงเนื้อหา และการใช้ภาษา

ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ประกอบด้วย

3.1 รองศาสตราจารย์ ดร.เดช วัฒนชัยยิ่งเจริญ อาจารย์ประจำคณะ
เกษตรศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนเรศวร

3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขแก้ว คำสอน อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

3.3 ดร.ถาวร พงษ์พานิช อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

3.4 ดร.เอี่ยมพร หลินเจริญ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
นเรศวร

3.5 นายเดชา งามนิกุลชลิน ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 3
จังหวัดพิษณุโลก

นำมาหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา และคัดเลือกเฉพาะคำถามที่มีค่าดัชนีความ
สอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence) อยู่ระหว่าง
0.6 – 1.00

4. แก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำเสนออาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

5. นำแบบสอบถามชุดที่ 1 ซึ่งออกแบบสำหรับกลุ่มองค์การบริหารส่วนตำบล ใน
จังหวัดพิษณุโลก ไปทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัด
พิษณุโลก จำนวน 30 คน และนำมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่า
สัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.83 และนำ
แบบสอบถามชุดที่ 2 ซึ่งออกแบบสำหรับตัวแทนประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ใน
จังหวัดพิษณุโลก ไปทดลองใช้กับผู้นำชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 30 คน
และนำมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
(Coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.82

6. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการรวบรวม
ข้อมูลดังนี้

1. อธิบายวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และประโยชน์ที่ได้รับจากการทำแบบสอบถาม
ให้กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือ

2. อธิบายวิธีตอบแบบสอบถาม และเปิดโอกาสให้ซักถาม ก่อนลงมือทำ

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามหลังจากตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว และคัดเลือกแบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนสมบูรณ์มาวิเคราะห์ ซึ่งพบว่าแบบสอบถามที่รวบรวมมา มีฉบับสมบูรณ์ทั้งหมด 149 ฉบับ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จะมีการตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์

2. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3. ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นการศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ ความถี่ และค่าร้อยละ

4. ศึกษาการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพิษณุโลก โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. เปรียบเทียบการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างประชาชน เพศชายและเพศหญิง โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (t - test)

6. เปรียบเทียบการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิษณุโลก ระหว่างประชาชน ที่มีอายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F- test) และหาผลการทดสอบการรับรู้และการมีส่วนร่วมร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพิษณุโลก หากพบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ผู้วิจัยจะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ภายหลัง (Post hoc Analysis) ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Sheffe)

6. เกณฑ์ในการแปลผลข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคำนวณทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายตามช่วงคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

1.00-1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด	1.51-2.50 หมายถึง ระดับน้อย
2.51-3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง	3.51-4.50 หมายถึง ระดับมาก
4.51-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด	